

Utvecklingsplan lokaler Biblioteken i Malmö 2026–2035

Bilaga till kulturförvaltningens lokalbehovsplan 2026–2035

Kulturförvaltningen
Biblioteken i Malmö

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	3
Bibliotekens placeringar i staden idag	4
Samnyttjande av lokaler	4
Prioriterade satsningar 2026–2035	5
Utblick efter 2035.....	7
Översikt och uppskattad tidplan	8

Utvecklingsplan lokaler Biblioteken i Malmö 2026–2035

Sammanfattning

Detta är en utvecklingsplan för biblioteken i ett växande Malmö. Den beskriver kulturförvaltningens planerade lokalutveckling för bibliotek under tidsperioden 2026–2035 samt utblick efter 2035. Planen innehåller skäl och bakgrund till de prioriteringar som behöver göras under den närmsta tioårsperioden vad gäller ombyggnationer, nyetableringar och omlokaliseringar av bibliotek i Malmö. Utvecklingsplanen fungerar också som en bilaga till kulturförvaltningens övergripande lokalbehovsplan.

Biblioteken i Malmö har definierat fyra områden i Malmö som är prioriterade de närmaste 10 åren:

1. Lindängen
2. Kirseberg/Östervärn
3. Bellevuegården
4. Nyhamnen

Inledning

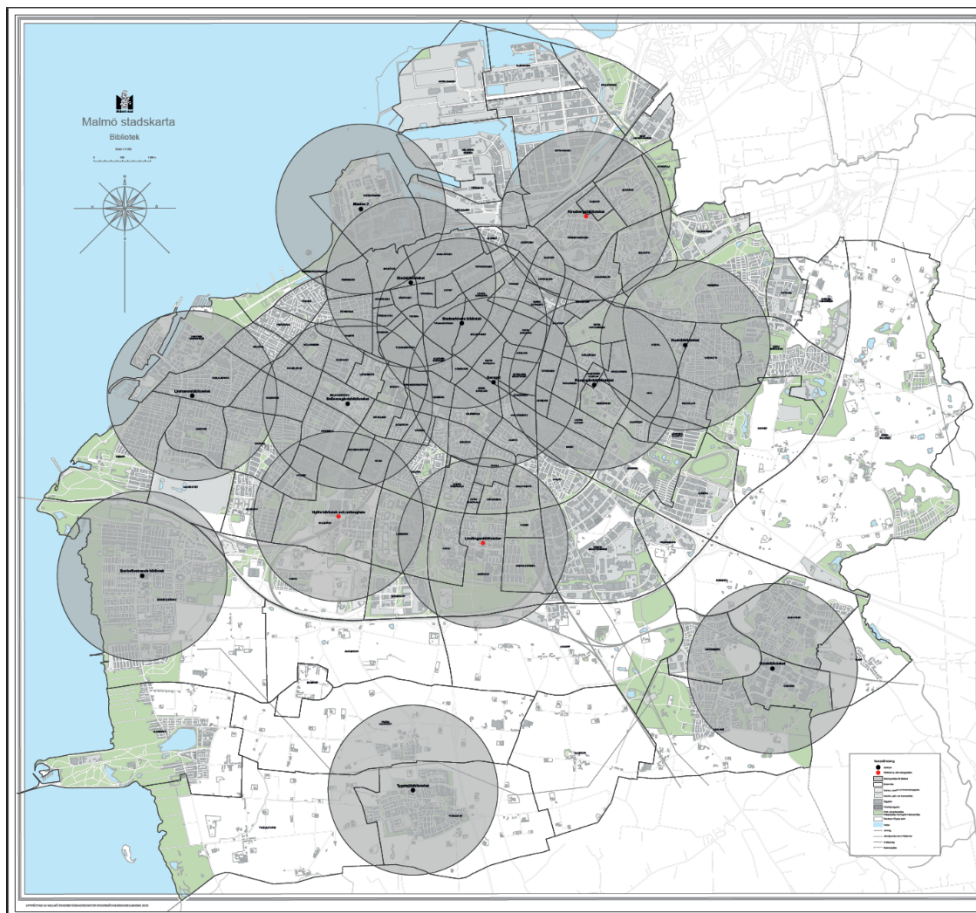
Undersökningar visar att när invånare har långt avstånd till sitt närmaste bibliotek så sjunker besöken och användningen av biblioteket. För att det ska vara möjligt att nå alla Malmöbor och erbjuda likvärdig biblioteksservice över hela staden, behöver det planeras för när och var etablering av bibliotek ska ske.

I Malmö planeras och byggs det för nya områden i staden samtidigt som redan etablerade områden utvecklas och förtätas. Förutom etablering av nya bibliotek kan ombyggnationer och omlokalisering av redan etablerade bibliotek bli aktuella.

Malmö förväntas växa till en halvmiljonstad 2047. Det finns en strategisk och hållbar vinst i att nyetableringar och omlokaliseringar av bibliotek planeras in i ett tidigt skede i stadsutvecklingsprocesserna och att de nödvändiga ekonomiska investeringarna planläggs i god tid.

Kulturförvaltningen har tagit fram en tidsplan för de nyetableringar, omlokaliseringar och ombyggnationer som planeras utifrån Malmöbornas behov under åren 2026–2035. Bedömningen är att en utökning av budgetramen krävs för att genomföra kommande satsningar.

Bibliotekens placeringar i staden idag

Kartan illustrerar hur dagens bibliotek är placerade i Malmö. Alla folkbibliotek ansvarar för ett eget serviceområde vars utgångspunkt är att invånare i Malmö som längst ska ha 1500 meter till ett bibliotek. Cirklarna visar dagens serviceområden, och i och med dessa går det även att på kartan se vilka vita fläckar av verksamhet som finns i staden idag.

Samnyttjande av lokaler

Biblioteken har lång erfarenhet och tradition av att samverka med civilsamhället och andra verksamheter i staden på olika sätt. Därför är det naturligt att även i lokalutvecklingsarbetet undersöka potentiell samlokalisering av lokaler med andra verksamheter i samband med nyetableringar och omlokaliseringar av bibliotek. Förutom synergieffekterna av samarbete finns det dessutom kostnadseffektiva vinster.

En konsekvens av en växande biblioteksverksamhet blir att lokalutrymmet för mediehantering kommer att behöva utökas. Servicen som alla Malmöbor har

med tillgång till cirkulation av medier över hela staden har idag sin nod på Stadsbiblioteket. En utbyggnad har redan gjorts av sorteringsanläggningen 2023 för att kunna koppla på Motetten och Hylliebiblioteket. Stadsbiblioteket hanterar utöver sorteringsanläggningen ett mediehotell i sin källare för de medier som cirkuleras runt till alla bibliotek. När en utbyggnad/omlokalisering av Lindängenbiblioteket är på plats kommer medieservicens lokalutrymme att behöva utökas, vilket inte är möjligt på Stadsbiblioteket.

Den gemensamma medieservicen behöver nödvändigtvis inte vara placerad på ett bibliotek med bibliotekspersonal då funktionerna är logistik och mediehantering. Därför vill man på sikt hitta en ny lämplig lokal som är kostnadseffektiv och gärna i samnyttjande med andra verksamheter eller förvaltningar i Malmö stad. Detta har man idag positiv erfarenhet av med funktionsstödsförvaltningen. Effekten av en sådan omplacering kan frigöra attraktivt utrymme på Stadsbiblioteket som i stället kan fungera som publika lokaler för Malmöborna. En utbrytning av logistik och mediehantering har utöver kostnadseffektivitet och mer publik biblioteksyta till Malmöborna även den positiva effekten att specialiseringen på logistik och renodling av arbetsuppgifter bidrar till meningsfulla, nödvändiga arbetstillfällen för personer med starkt behov av ordning och struktur och som vanligen kan ha svårare att nå tillsvidareanställningar än genomsnittsmalmöborna.

Prioriterade satsningar 2026–2035

I enlighet med kulturförvaltningens övergripande lokalbehovsplan är det Malmö stads- och befolkningsutveckling som ligger till grund för prioriterade satsningar vad gäller nyetableringar, ombyggnationer eller omlokaliseringar av bibliotek under perioden 2026–2035. Faktorer som också vägs in är socioekonomiska förutsättningar och rörelser/noder i staden.

Prioriterade områden 2026–2035

1. Lindängen (omlokalisering/ombyggnation)

Lindängenbiblioteket är välbesökt och har väl utvecklad samverkan med lokala aktörer i området. Biblioteket är lokaliserat i Lindängen centrum, i ett område med socioekonomiska utmaningar. Biblioteket genomgick en omfattande invändig renovering och upprustning 2018 där bland annat en ny barnavdelning byggdes.

Biblioteket är idag för litet och olika grupper av besökare krockar med varandras behov. Behov av nytt, gärna samlokaliserat, större bibliotek finns beskrivet och synpunkter och önskemål från boende i området har sammanställts.

Utifrån att biblioteket inte har tillräckligt utrymme i sina lokaler öppnade man 2023 upp verksamhet i ytterligare en lokal på Lindängen,

Motetten. Den nya lokalen bidrar till att möta behoven i området tillfälligt men är inte en långsiktigt hållbar lösning. Lindängen är ett barntätt och relativt trångbott område och i samband med om- eller nybyggnation bör särskild vikt läggas vid barn- och ungdomsavdelning samt studieplatser och studierum. I storlek och resurser bör ett nytt bibliotek motsvara Rosengårdsbiblioteket.

2. Kirseberg/Östervärn (omlokalisering)

I dagsläget är biblioteksservicen i Kirseberg placerad i en lokal som utifrån områdets planerade och pågående utveckling har tappat relevans och funktionalitet. Rekommendationen är därför att lokalisera ett nytt bibliotek och mötesplats i de södra delarna av Kirseberg, i området kring Lokstallarna, samt en kompletterande lokalisering i Segevång/Sege Park där förberedande arbete redan har påbörjats.

Omlokaliseringen av biblioteket innebär att kulturen kommer in i ett tidigt skede i skapandet av en ny stadsdel – en stadsdel som kommer att knyta samman omkringliggande områden med varandra och med den centrala staden.

Ett omlokaliserat Kirsebergsbibliotek kommer att bli ett starkare nav än i dag varför omlokaliseringen även bör följas av en expansion i storlek och resurser. I dagsläget är Kirsebergsbiblioteket ett av de minsta biblioteken i organisationen.

3. Bellevuegården (omlokalisering/ombyggnation)

Fastighetsägaren för den lokal som Bellevuegårdens biblioteket nyttjar står inför en planerad exploatering och ansökan om ny detaljplan gällande Bellevuegårdens centrum. Bibliotekets nuvarande utformning och placering kommer att påverkas. Tillfällig placering under ombyggnationen blir troligen aktuellt.

4. Nyhamnen

Det pågår förberedande arbete inför att byggprojekt i Nyhamnen ska kunna starta under 2025. Ett underlag till stadens planering är den Kulturlivsanalys som blev klar 2024. I den konstateras det att det i dagens läge inte finns ett levande kulturliv i Nyhamnen utan att det är något man behöver etablera och planera för.

I den fortsatta planeringen av Nyhamnen behöver ett nytt bibliotek etableras, gärna i samlokalisering med andra lämpliga verksamheter. I Kulturlivsanalyserna för Nyhamnen presenteras rekommendationer för kulturens etablering i området. Biblioteken vill delta i det fortsatta

samtalet och vara en aktiv samarbetspartner i utvecklingen av kulturens plats i Nyhamnen.

Meröppet

Ett sätt att göra biblioteken mer tillgängliga är genom funktionen meröppet. Funktionen innebär, att med en teknisk lösning, tillgängliggöra biblioteken utanför de ordinarie öppettiderna och utan personal närvarande. Meröppet ökar tillgången till bibliotekens lokaler för Malmöborna och ökar möjligheten att använda biblioteket utifrån sina egna behov.

I samband med aktuell nyetablering, omlokalisering och ombyggnation är funktionen meröppet med i beräkning i vilka krav det ställer på lokalens utformning. I nuläget finns det tre bibliotek som erbjuder meröppet till Malmöborna – Limhamnsbiblioteket, Masten 2 och Husiebiblioteket. Ambitionen är att erbjuda meröppet på fler av Malmös folkbibliotek. De nya biblioteken på Rosengård och Hyllie ha installerat meröppet men inte aktiverat funktionen än.

Utblick efter 2035

Limhamnsbiblioteket, Bunkeflostrand och Masten 2 i Västra hamnen är alla trångbodda och biblioteksytorna kommer att behöva ses över. Biblioteken är lokaliserade i expansiva bostadsområden där behoven och användningen har ökat.

Den förtätning och utveckling av staden som pågår runt Möllevången och Norra Sorgenfri kommer att påverka behovet av biblioteksservice i området. Idag är Stadsarkivet det bibliotek som ligger närmast. I närliggande Sofielund är Garaget placerat vilket i en framtida behovsanalys behöver tas hänsyn till. Sofielund är idag en invånartät stadsdel med en stor mängd barn och unga.

Etablering av nya bibliotek kommer att behöva utredas i Jägersro i och med att staden där planeras att expandera. Det finns i detta område möjlighet för kulturnämnden att vara delaktig i stadsutvecklingsprocessen i ett tidigt skede.

Översikt och uppskattad tidplan

Kulturförvaltningen har tagit fram en tidplan för de nyetableringar, omlokaliseringar och ombyggnationer som planeras under åren 2026–2035.

Tidsplan:

2028 - Lindängen

2029 - Bellevuegården

2030 - Kirseberg/Östervärn

2035 – Nyhamnen